

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11CoCsp/11/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118216661
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8118216661.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu, v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 37927795, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D. – E., právne zastúpenej JUDr. Tatianou Vorobelovou, advokátkou, so sídlom Bajzova 2, 040 01 Košice, IČO: 51889111, o zaplatenie 11.083,76 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 10Csp/242/2018-75 z 2. júla 2019 takto

rozhodol:

Mení rozsudok v napadnutom II. výroku tak, že žalobu zamietá.

Žalovanej voči žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

Právna predchodkyňa žalobcu Všeobecná úverová banka, a. s. sa žalobou doručenou Okresnému súdu Prešov 28. novembra 2018 domáhala, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej 11.083,76 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 2. februára 2016 do zaplatenia. Právna predchodkyňa žalobcu žalobu odôvodnila tým, že 2. augusta 2012 uzatvoril jej právny predchodca Consumer Finance Holding, a. s. so žalovanou zmluvu o pôžičke č. XXXXXXX (ďalej len „zmluva o pôžičke“), na základe ktorej poskytol žalovanej pôžičku vo výške 15.000,- eur. Žalovaná mala pôžičku splatiť v pravidelných 120 mesačných splátkach po 232,63 eur. Doposiaľ žalovaná uhradila 10.715,75 eur. Keďže žalovaná porušila povinnosť splácať jednotlivé splátky riadne a včas Consumer Finance Holding, a. s. listom z 27. novembra 2015 vyzval žalovanú k úhrade dlžných splátok a upozornil ju na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru a 19. januára 2016 úver zosplatnil. Celkový dlh žalovanej predstavuje 11.083,76 eur. Súčasťou jej pohľadávky sú aj náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávky vo výške 232,80 eur. Zmluvnú pokutu vo výške 1.477,31 eur si neuplatnila.

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom zastavil konanie v časti o zaplatenie 232,80 eur s príslušným úrokom z omeškania, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 8.374,68 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 8.374,68 eur od 21. júna 2019 do zaplatenia, a to všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 280,- eur splatných vždy k 20.-temu dňu príslušného kalendárneho mesiaca k rukám žalobcu počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, a to pod hrozbou straty výhody splátok, zamietol žalobu v prevyšujúcej časti a priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 52 %, o výške ktorej rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 1 ods. 2, ods. 8, § 2 písm. a), písm. b), písm. d), § 9 ods. 1, ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o pôžičke (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 52, § 53 ods. 5, ods. 9, ods. 10, § 54 ods. 1, ods. 2, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o pôžičke (ďalej len „Občiansky zákonník“). Úroky z omeškania priznal súd žalobcovi v súlade s ustanovením § 517 ods. 1 prvá veta, ods. 2 Občianskeho a ustanovením § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie skutkovo odôvodnil tým, že Consumer Finance Holding, a. s. ako veriteľ a žalovaná ako dlžníčka 10. júla 2012 uzatvorili zmluvu o pôžičke, na základe ktorej bol dlžníčke poskytnutý úver vo výške 15.000,- eur. V tejto zmluve bola uvedená celková suma úveru 27.915,60 eur, počet splátok 120, výška splátky 232,63 eur, RPMN vo výške 14,9 %, ročná úroková sadzba 14,9 %, priemerná hodnota RPMN 12,55 %, termín konečnej splatnosti 7/2022 a celkové náklady spotrebiteľa 12.915,60 eur. Podľa článku XV. zmluvy o pôžičke neoddeliteľnou súčasťou žiadosti a po akceptácii zmluvy sú všeobecné obchodné podmienky (ďalej len „VOP“). Podľa bodu 6.2 všeobecných obchodných podmienok pokiaľ nie je v splátkovom kalendári a/alebo zmluve a/alebo podmienkach a/alebo VOP stanovené inak, sú splátky splatné do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci. V bode 12 VOP bola upravená možnosť spoločnosti zmluvu kedykoľvek vypovedať bez uvedenia dôvodu. V zmluve ani vo VOP sa však nenachádza dohoda zmluvných strán o možnosti vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru. Z prehľadu splátok a úhrad predložených žalobcom je zrejmé, že žalovaná mu do 30. septembra 2018 celkovo zaplatila 10.715,75 eur. Consumer Finance Holding, a. s. listom z 27. novembra 2015, doručeným žalovanej 16. februára 2016 žiadal žalovanú uhradiť nedoplatok na splátkach v celkovej výške 694,87 eur a upozornil ju, že ak do 5. januára 2016 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 09/2015 bude oprávnený úver zosplatiť. Dlh zo zmluvy o pôžičke sa stal splatným v celom rozsahu naraz. Žalobca vzal podaním z 27. júna 2019 žalobu v časti o zaplatenie zmluvných poplatkov vo výške 232,80 eur späť.

Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil tým, že zmluva o pôžičke spĺňa všetky povinné náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, reflektujúc jeho eurokonformný výklad v porovnaní s článkom 10 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere. V zmluve o pôžičke je uvedený aj termín konečnej splatnosti úveru v kontexte s bodom 6.2 VOP, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere, z ktorého možno vyvodíť, že konečná splatnosť úveru nastane 20. júla 2022. Žalobca vychádzal zo záveru, že úver predčasne zosplatiť listom z 27. januára 2016. V zmysle ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka s ohľadom na to, že išlo o plnenie v splátkach, mohol veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo mohol veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere ani VOP, ktoré sú jeho súčasťou, nevyplýva, že by si zmluvné strany dohodli možnosť žiadať zo strany veriteľa zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, t. j. vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru. So zreteľom na skutočnosť, že nedošlo k platnému zosplateniu úveru, žalobca má nárok len na doplatenie jednotlivých doposiaľ nezaplatených splatných splátok úveru.

Doposiaľ žalovaná uhradila žalobcovi 10.715,75 eur, teda 46 splátok po 232,63 eur (od 20. septembra 2012 do 20. júna 2016. Ostalo jej uhradiť ešte 36 splátok splatných od 20. júla 2016 do 20. júna 2019 (t. j. do vyhlásenia rozsudku), teda sumu 8.374,68 eur. V prevyšujúcej časti súd žalobu ako predčasne podanú zamietol. Úroky z omeškania priznal súd žalobcovi v zákonnej výške 5 % ročne z priznanej sumy od 21. júna 2019 (od splatnosti poslednej splatnej splátky, so zreteľom na to, že žalobca si uplatnil úrok z omeškania z celej uplatnenej sumy) a v prevyšujúcej časti (nad 5 % úroku z omeškania) žalobu zamietol.

Súd prvej inštancie zohľadnil zlú sociálnu situáciu žalovanej a s cieľom predísť ohrozeniu živobytia žalovanej, povolil žalovanej splácať dlžnú sumu v splátkach tak, ako je to uvedené vo výroku rozsudku.

Súd prvej inštancie zastavil konanie v časti o zaplatenie 232,80 eur z dôvodu, že pred prvým pojednávaním žalobca vzal žalobu v tejto časti späť.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s ustanovením § 255 CSP a s ohľadom na úspech žalobcu v rozsahu 76 % a úspech žalovanej v rozsahu 24 % priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 52 %, o výške ktorej rozhodne po právoplatnosti rozsudku uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

10. Proti II. a IV. výroku rozsudku podala včas odvolanie žalovaná, a to z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f), písm. h) CSP súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietané nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie vzhľadom žalovaná v tom, že po procesnej stránke neboli splnené procesné podmienky na vstup žalobcu namiesto pôvodného žalobcu do tohto konania. Do omeškania sa dostala so splátkou úveru v septembri 2015. Aj keď žalobca tvrdil, že k zosplatneniu úveru došlo 27. januára 2016, trvá na tom, že veriteľ mohol 6. septembra 2015 mohol proti nej uplatniť právo na súde a vymáhať celé plnenie. Žalobu na plnenie zo zmluvy o pôžičke žalobca podal 28. novembra 2018, teda po uplynutí trojročnej premĺčacej lehoty na uplatnenie práva stanovenej v § 101 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu vznáša námietku premĺčania nároku na vrátenie úveru vo výške 8.374,68 eur. Zároveň poukázala na skutočnosť, že súd neskúmal aktívnu procesnoprávnu i hmotnoprávnu legitímáciu nového žalobcu, hoci právne nástupníctvo mohol zistiť nahliadnutím do obchodného registra. Podmienky na postúpenie pohľadávky z pôvodného žalobcu, ktorý jej poskytol spotrebiteľský úver, na žalobcu, neboli splnené, k postúpeniu pohľadávky na tretí subjekt nedala súhlas. Došlo k porušeniu bankového tajomstva a k porušeniu jej práv na ochranu osobných údajov. Súd prvej inštancie pripustil zmenu žalobcu na základe absolútne neplatného právneho úkonu, a to zmluvy o postúpení pohľadávky z 22. februára 2019. Následkom postupu pohľadávky, cesia ktorej nie je podľa § 525 Občianskeho zákonníka alebo podľa osobitných predpisov dovolená, je absolútne neplatnosť postúpenia. Okrem toho podotkla, že veriteľ ku dňu uzatvorenia zmluvy o pôžičke neuviedol, z čoho pozostáva priemerná RPMN. V percentuálnom vyjadrení 12,55 % sa jej zdal tento údaj výhodný. Ak žalobca uviedol RPMN 12,55 % a úrokovú sadzbu 14,9 %, uviedol nepravdivý nižší údaj a v tomto dôsledku sa považuje poskytnutá pôžička alebo úver za bezúročný a bezpoplatkový. Na základe uvedených skutočností žalovaná navrhuje, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu v plnom rozsahu zamietá a priznáva žalovanej plnú náhradu trov odvolacieho konania.

11. Žalobca sa k odvolaniu žalovanej písomne nevyjadril.

12. Krajský súd v Prešove rozsudkom, č. k. 11Co/78/2019-104 z 12. marca 2020 zamietol návrh občianskeho združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom Šafárikovo námestie 7, 811 02 Bratislava, IČO: 42 362 962 na príbratie do konania, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, t. j. vo výroku II a vo výroku IV. a priznal žalobcovi proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

13. Proti rozsudku podala včas dovolanie žalovaná. Prípustnosť dovolania odôvodnila tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Za základný právny problém v tomto civilnom sporovom konaní označila otázku platnosti či neplatnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky podľa § 39 Občianskeho zákonníka, teda či podmienky pre postúpenie pohľadávky banky bez súhlasu žalovanej na tretiu osobu, ktorá nie je bankou podľa § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách musia byť splnené, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky voči nej na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávky alebo v prípade ich nedodržania prichádza sankcia v podobe absolútnej neplatnosti právneho úkonu postúpenia. Súd oboch inštancií sa s touto otázkou vysporiadali

v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Záver, že zmluva o postúpení pohľadávky medzi postupcom VÚB, a. s. a žalobcom je neplatným právnym úkonom v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka vyvodzuje z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7Cdo/20/2017 z 28. marca 2018, ako aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24. apríla 2018 a z ustálenej rozhodovacej praxe krajských súdov. Rovnako z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24. apríla 2018 jednoznačne vyplýva povinnosť súdov na neplatnosť postúpenej zmluvy pre rozpor so zákonom, t. j. absolútnu neplatnosť postúpenia prihliadať, a to aj bez námietky z úradnej povinnosti, nakoľko ak dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú „ex tunc“ a jej neplatnosť nie je možné zhojiť. Na základe uvedených skutočností žalovaná navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu, vrátil vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a priznal žalobkyni (správne žalovanej) 100 % náhradu trov dovolacieho konania. vzhľadom na to, že žalovaný (správne žalobca) disponuje právoplatným rozsudkom a môže požiadať o výkon rozhodnutia, čím by bola ohrozená jej finančná a rodinná situácia, navrhla, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku.

14. K dovolaniu žalovanej sa písomne vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že odvolací súd sa dostatočne vysporiadal s právnou a aj skutkovou stránkou veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a s jeho rozhodnutím, ktoré je tak vecne správne sa v plnej miere stotožňuje. V spore bolo preukázané, že žalovaná poskytnutú sumu úveru veriteľovi nezaplatila, preto v súlade so zákonom a princípom spravodlivosti bola žalovaná zaviazaná súdom na zaplatenie sumy nevráteného úveru. Na základe uvedených skutočností žalobca navrhol, aby dovolací súd dovolanie zamietol ako nedôvodné a rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutých výrokoch potvrdil ako vecne správne.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 4Cdo/83/2021 z 29. júna 2022 zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove z 12. marca 2020 sp. zn. 11Co/78/2019 v napadnutom potvrdzujúcom výroku a v časti trov konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

16. V odôvodnení tohto rozhodnutia dovolací súd konštatoval, že následkom postupu pohľadávky, ohľadom ktorej nie je cesia podľa § 525 Občianskeho zákonníka alebo podľa osobitných predpisov dovolená, je absolútna neplatnosť postúpenej zmluvy pre jej rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka), pričom na absolútnu neplatnosť postúpenia, musí prihliadnuť súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ak teda dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť. Z už uvedeného je zrejmé, že odvolací súd v prejednávanej veci tým, že odvoláciu námietku žalovanej (neskoršej dovolateľky) neposudzoval aj v intenciách už ustáleného najvyšším súdom, aj pre jeho rozhodnutie významnú otázku platnosti tzv. postupovacej zmluvy a v skutočnosti najmä jej predchádzajúcu otázku možnosti platnosťou sa vôbec zaoberať fakticky vyriešil v priamom rozpore s dnes už ustálenou judikatúrou dovolacieho súdu.

Po vrátení veci dovolacím súdom Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa ust. § 34 CSP, v zmysle zásad ust. § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasledujúce CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym zistením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť

daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo 205/2009 z 29. júna 2010).

21. Podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

22. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

23. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

24. Z listu právneho predchodcu žalobcu z 27. januára 2016 je zrejmé, že využil svoje právo podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka a pre nespĺnenie splátky žiadal o zaplatenie celej pohľadávky.

25. Podľa právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka dodávateľ môže uplatniť právo vyplývajúce z § 565, t. j. žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nespĺnenie niektorej splátky (ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Toto právo však môže uplatniť iba za podmienky, že naň upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní. Z tejto úpravy jednoznačne nevyplýva, od akej udalosti treba túto lehotu počítať. Z celého kontextu ustanovenia však možno vyvodiť, že musí uplynúť najmenej 15 dní odo dňa, keď dodávateľ upozornil spotrebiteľa, že uplatňuje právo na zaplatenie celej pohľadávky, do dňa, keď má dôjsť k splatnosti celej pohľadávky, resp. do dňa, keď ju má spotrebiteľ uhradiť.

26. Vyššie citované ustanovenie pred zosplatením úveru vyžaduje výzvu veriteľa adresovanú a doručovanú dlžníkovi s upozornením na aktuálny dlh a možnosť požadovať zaplatenie celého zvyšku dlhu naraz z dôvodu neplnenia si povinnosti dlžníka. Právna predchodkyňa žalobca predložila súdu výzvu z 27. novembra 2015, v ktorej jej právny predchodca vyzýva žalovanú na úhradu dlžnej sumy do 5. januára 2016. Aj keď právne predchodkyňa žalobcu doložila k žalobe výzvu na zaplatenie dlžnej sumy, nepredložila súdu prvej inštancie žiaden dôkaz o tom, že predtým jej právny predchodca žalovanú vyzval na zaplatenie v tom čase dlžných splátok a upozornil ju na možnosť zosplatenia úveru v prípade ich neuhradenia.

27. Dôsledkom nesplnenia povinnosti žalobcu, resp. jeho právnej predchodkyne, uloženej mu kogentnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka na ochranu spotrebiteľa je neplatnosť právneho úkonu - vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, pretože v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka tento úkon odporuje zákonu.

28. V konaní na základe viacerých dôvodov nebolo preukázané, aby žalobca platne nadobudol pohľadávku uplatnenú v predmetom konaní od jeho právnej predchodkyne (nebol predložený súdu prvej inštancie žiaden dôkaz o tom, že právny predchodca žalovanú vyzval na zaplatenie v tom čase dlžných splátok a upozornil ju na možnosť zosplatenia úveru v prípade ich neuhradenia).

29. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy a po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

30. Sprísnenie zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky môže byť považované za zákonný predpoklad z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorej kontrola je osobitne dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu.

31. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky, pozri napríklad rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/119/2013, sp. zn. 19Co/194/2015, sp. zn. 4Co/145/2014.

Ustanovením § 92 ods.8 zákona o bankách sa sledovalo sprísnenie postúpenia (cesie) bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožnenie dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu („Toto právo banka nemá, ak klient uhradil omeškaný peňažný záväzok ešte pred postúpením pohľadávky...“). Zákonným podmienkam, akými sú napr. postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, 90-dňová lehota, nepodporuje záver, že by hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva.

Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že zákonom č. 299/2016 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony účinným od 1. januára 2017, zákonodarca pristúpil k ďalšiemu sprísneniu postúpenia bankovej pohľadávky v spotrebiteľských veciach, a to k zúženiu okruhu subjektov, na ktoré je možné postúpiť bankovú pohľadávku (napr. splatenie vkladu do základného imania u postupníka najmenej 500.000,- eur, vylúčenie obchodníkov s oprávnením poskytovať spotrebiteľské úvery do 10.000,- eur a pod.). Striktné podmienky postúpenia pohľadávky vo svojom súhrne opodstatňujú záver o zákaze postúpenia bankovej pohľadávky so súčasným stanovením výnimiek z tohto zákazu a nepodporujú záveru o možnosti odklonu od pravidla cesie bankovej pohľadávky v neprospech spotrebiteľa.

34. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v zierke zákonov pritom vylučuje dobromyseľnosť postupníka.

35. Odvolací súd má za to, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách je kogentným ustanovením a dohodou zmluvných strán sa od neho nemožno odchyliť (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/109/2011).

36. Ustanovenie § 89 ods. 1 zákona o bankách, ani iné ustanovenie tohto zákona účinné v čase uzatvorenia zmluvy o splátkovom úvere alebo zmluvy o postúpení pohľadávok neumožňovalo banke a jej klientovi upraviť si práva a povinnosti z obchodov odchyľne od tohto zákona alebo osobitného predpisu.

37. Odvolací súd podotýka, že v konaní nebolo preukázané, že pred uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky medzi právnou predchodkyňou žalobcu ako postupcom a žalobcom ako postupníkom došlo k zosplatneniu celého dlhu žalovanej resp. k predčasnému ukončeniu zmluvy pôvodnou veriteľkou.

38. Žalobca v konaní nepreukázal, že postúpeniu pohľadávky predchádzalo zaslanie výzvy bankou adresovanej žalovanej v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Písomná výzva banky klientovi je prvým predpokladom pre cesiu bankovej pohľadávky, alebo jej časti na inú osobu. Tým, že banka túto výzvu dlžníčke nezaslala, resp. táto skutočnosť nebola v konaní preukázaná, neposkytla jej dostatočný priestor na vykonanie krokov voči „svojej“ banke na zotrvanie vo vzťahu s ňou.

39. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Obo/49/2008 zo 14. mája 2008, ako aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Cdo/76/2007 z 28. januára 2009, podľa ktorého v spore o neplatnosť zmluvy o postúpení, resp. v spore o splnenie neuhradenej postúpenej pohľadávky je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti ku skutočnostiam, ktoré majú za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu - zmluvy o postúpení pohľadávky, ak v konaní vyjdú najavo a z Občianskeho zákonníka nemožno vyvodit', že dlžník by nemohol namietat' a súd skúmat' platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ak by toto postúpenie dlžníkovi oznámil postupca. K správnosti týchto záverov sa priklonil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení, č. k. IV.ÚS 337/2012-19 z 3. júla 2012.

40. Keďže žalobcom nebolo preukázané splnenie všetkých predpokladov možnosti postúpenia pohľadávky tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách (splatnosť postupovanej pohľadávky v čase jej postúpenia), postúpenie pohľadávky nie je možné považovať za platné, a to s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka. S ohľadom na túto skutočnosť odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nie je nositeľom práva, ktoré bolo predmetom postúpenia a žalobcom uplatnené v tomto konaní, preto mu nie je možné toto právo priznat'.

41. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 209/04 z 23. júna 2004). Odvolací súd so zreteľom na vyššie uvedené má za to, že rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám daných v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Z rovnakých dôvodov nepovažoval za potrebné zaoberat' sa ostatnými odvolacími námietkami žalobcu, ktoré nemohli spôsobiť zmenu právneho posúdenia veci.

42. Z uvedených dôvodov, keďže súd prvej inštancie nesprávne dospel k vyššie uvedeným záverom, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu podľa ust. § 388 CSP zmenil v napadnutom výroku II. na plnenie, tak že žalobu zamietol .

43. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1, ods. 2 CSP a § 453 ods. 3 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, pričom odvolanie žalovanej bolo vyhodnotené ako dôvodné, a preto bol priznaný nárok na náhradu trov (celého) konania žalovanej proti neúspešnému žalobcovi v plnom rozsahu.

44. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).